

Bryssel 9.9.2015
COM(2015) 450 final

2015/0208 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

kriisitilanteen siirtomekanismin perustamisesta sekä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopan komission 13. toukokuuta 2015 antamassa Euroopan muuttoliikeagendassa¹ esitetään välittömiä toimia, joita tarvitaan, jotta voidaan vastata muuttoliikkeeseen liittyviin kiireellisiin ja monitahoisiin haasteisiin. Lisäksi muuttoliikeagendassa esitetään keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä toteutettavia aloitteita, joiden avulla pyritään löytämään rakenteellisia ratkaisuja muuttoliikkeen kaikkien osatekijöiden hallinnan parantamiseksi.

Osana välittömiä toimia Euroopan komissio esitti 27. toukokuuta 2015 ehdotuksen neuvoston päätökseksi Italian ja Kreikan hyväksi toteutettavien kansainvälistä suojelua koskevien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottamisesta². Päätöksellä aktivoitiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 78 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu hätätilannejärjestelmä. Neuvosto muodosti 20. heinäkuuta 2015 yleisnäkemyksen³ tästä päätöksestä, jolla luodaan tilapäinen ja poikkeuksellinen siirtomekanismi selvästi kansainvälistä suojelua tarvitsevien henkilöiden siirtämiseksi Italiasta ja Kreikasta muihin jäsenvaltioihin kahden vuoden aikana. Neuvoston on tarkoitus hyväksyä päätös virallisesti heti kun Euroopan parlamentti on antanut lausuntonsa. Tämän odotetaan tapahtuvan syyskuussa 2015.

Italiaan ja Kreikkaan saapuvien siirtolaisten määrien kasvettua ennennäkemättömiin mittoihin ja muuttovirtojen siirryttyä Välimeren keskiosista sen itäosiin ja Länsi-Balkanin reitille kohti Unkaria komissio antoi [9. syyskuuta 2015] toisen ehdotuksen, joka perustuu SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohtaan ja jossa esitetään uusia väliaikaisia toimenpiteitä turvapaikanhakijoiden Italiassa ja Kreikassa aiheuttamien paineiden vähentämiseksi. Lisäksi ehdotetaan uutta toimenpidettä Unkarin hyväksi.

Euroopan komissio on lisäksi ilmoittanut, että SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu hätätilannejärjestelmä aktivoidaan, kunnes asiaan löydetään pysyvä ratkaisu. Komissio on myös ilmoittanut esittävänsä viimeistään vuoden 2015 lopulla säädösehdotuksen turvapaikanhakijoiden pysyvästä siirtojärjestelmästä, joka olisi aktivoitava kriisitilanteissa.

Tämän säädösehdotuksen yleisenä tavoitteena on varmistaa, että unionilla on käytettävissään tehokas kriisitilanteen siirtomekanismi, jonka avulla voidaan ratkaista turvapaikkakysymyksiin liittyvät kriisitilanteet rakenteellisesti kestäväällä tavalla ja tuloksellisesti. Tällainen mekanismi olisi aktivoitava nopeasti sellaisen jäsenvaltion osalta, jossa käynnissä oleva kriisitilanne kuormittaa merkittävästi jopa hyvin valmistautunutta ja toimivaa turvapaikkajärjestelmää. Mekanismissa olisi otettava huomioon myös asianomaisen jäsenvaltion koko. Ehdotetulla siirtomekanismilla pyritään toisaalta varmistamaan kriisitilanteissa jäsenvaltioiden välinen oikeudenmukainen vastuunjako suurista määristä turvapaikanhakijoita, jotka selvästi tarvitsevat kansainvälistä suojelua, ja toisaalta turvaamaan Dublin-järjestelmän asianmukainen soveltaminen, mukaan lukien kansainvälistä suojeluja hakevien henkilöiden oikeuksien täysimääräinen suojelu. Ehdotuksella on tarkoitus sisällyttää

¹ COM(2015) 240 final.

² COM (2015) 286 final.

³ 11132/15, 24.7.2015.

asetukseen (EU) N:o 604/2013 kriisitilanteen siirtomekanismi, joka muodostaa pysyvän kehyksen siirtotoimenpiteiden täytäntöönpanolle. Näitä toimenpiteitä on tarkoitettu soveltaa erikseen määritellyissä kriisitilanteissa yksittäisissä jäsenvaltioissa, ja ne ovat jatkossakin luonteeltaan tilapäisiä.

- **Johdonmukaisuus suhteessa tällä politiikan alalla voimassa oleviin politiikkaa koskeviin säännöksiin**

Muuttoliikettä koskeva kattava lähestymistapa

Tämä ehdotus on osa muuttoliikekysymyksiin sovellettavaa kattavaa ja järjestelmällistä lähestymistapaa, jota kaikki EU:n toimielimet ovat vaatineet ja jonka täytäntöönpanon komissio käynnisti heti Euroopan muuttoliikeagendan antamisen jälkeen. Tällaisen kattavan lähestymistavan tuloksellisuuden kannalta keskeistä on varmistaa, että politiikkatoimet pannaan täytäntöön johdonmukaisesti ja toisiaan täydentävästi. Jos se on jonkin jäsenvaltion erityinen tilanne huomioon ottaen tarpeen, kriisitilanteen siirtomekanismia olisi täydennettävä konkreettisilla lisätoimenpiteillä, jotka kyseisen jäsenvaltion on itse toteutettava siitä alkaen, kun kolmansien maan kansalaisia saapuu sen alueelle, siihen saakka, kun kaikki sovellettavat menettelyt on saatu päätökseen. Komission ehdottaman uuden hotspot-järjestelmän mukaisesti EU:n virastot tarjoavat kattavaa ja kohdennettua tukea niille jäsenvaltioille, joiden ulkorajoihin kohdistuu suhteettomia muuttopaineita. Tähän lähestymistapaan sisältyvä operatiivinen tuki kattaa muun muassa seuraavat: luvattomasti maahan saapuneiden henkilöiden rekisteröinti ja tarkastaminen, luvattomien muuttajien kuulustelu, turvapaikka-asioissa annettava tuki eli kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden kanavoiminen asianmukaiseen turvapaikkamenettelyyn sekä kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten rekisteröinnissä ja asiakirja-aineistojen valmistelussa avustaminen, EU:hun suuntautuvassa laittomassa muutossa ja jäsenvaltiosta toiseen siirtymisessä avustavia rikollisverkostoja koskeviin tutkimuksiin liittyvän tietojenvaihdon ja yhteistyön tehostaminen, sekä palauttamisoperaatioiden koordinointi.

Keskittetyt toimet auttavat jäsenvaltioita puuttumaan muuttopaineisiin nopeammin ja tuloksellisemmin, perusoikeuksia täysimääräisesti kunnioittaen, ja samalla vahvistavat jäsenvaltioiden valmiuksia selviytyä muuttoliikkeeseen, turvapaikka-asioihin ja sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvista haasteista.

Vuorovaikutus SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohtaan perustuvien hätätilanteessa sovellettavien siirtojärjestelmien kanssa

Tämä ehdotus kriisitilanteen siirtomekanismin perustamiseksi on erotettava komission SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohdan mukaisesti antamista ehdotuksista sellaisten jäsenvaltioiden hyväksi, joiden alueelle on yhtäkkiä saapunut suuria määriä kolmansien maiden kansalaisia.

Toimenpiteet, joita komissio ehdottaa SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ovat väliaikaisia. Sen sijaan ehdotus kriisitilanteen siirtomekanismin perustamiseksi koskee menetelmää, jonka avulla voidaan määritellä tiettyä ajanjaksoa varten jäsenvaltio, joka on vastuussa kriisitilanteen kohteena olevassa jäsenvaltiossa tehtyjen kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten tutkimisesta, jotta voidaan varmistaa hakijoiden oikeudenmukaisempi jakautuminen jäsenvaltioiden kesken tällaisissa tilanteissa ja siten helpottaa Dublin-järjestelmän toimintaa myös kriisin hetkellä.

Tässä ehdotuksessa määritellään tiukat edellytykset kriisitilanteen siirtomekanismin aktivoimiselle tietyn jäsenvaltion osalta. Niihin kuuluu erityisesti se, että jäsenvaltiossa

käynnissä oleva kriisitilanne vaarantaa Dublin-asetuksen soveltamisen, koska jäsenvaltion alueelle tulneiden kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden suhteettoman suuri määrä luo valtavia paineita ja asettaa huomattavia vaatimuksia jäsenvaltion turvapaikkajärjestelmälle.

Kriisitilanteen siirtomekanismin perustaminen ei rajoita neuvoston mahdollisuutta hyväksyä komission ehdotuksen perusteella väliaikaisia toimenpiteitä sellaisen jäsenvaltion hyväksi, jossa on SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu hätätilanne. Kiireellisten toimenpiteiden hyväksyminen SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohdan nojalla on jatkossakin tärkeää poikkeustilanteissa, joissa tarvitaan kiireellistä toimintaa ja mahdollisesti myös laajempaa muuttoliikekysymykseen liittyvää tukea, mikäli kriisitilanteen siirtomekanismin käytön edellytykset eivät täyty.

Mahdolliset myöhemmät muutokset asetukseen (EU) N:o 604/2013

EUROOPAN MUUTTOLIIKEAGENDAN SEKÄ ASETUKSESSA (EU) N:o 604/2013 VAHVISTETTUIJEN VELVOITTEIDEN MUKAISESTI KOMISSIO TOTEUTTAA PARHAILLAAN DUBLIN-JÄRJESTELMÄN KATTAVAA TOIMIVUUSTARKASTUSTA KÄYMÄLLÄ NÄYTÖN PERUSTEELLA LÄPI JÄRJESTELMÄN OIKEUDELLISET, TALOUDELLISET JA SOSIAALISET VAIKUTUKSET, MUKAAN LUKIEN PERUSOIKEUKSIIN KOHDISTUVAT VAIKUTUKSET. TÄMÄN PERUSTEELLA DUBLIN-JÄRJESTELMÄÄ VOIDAAN TARKISTAA EDELLEEN ERITYISESTI SITÄ VARTEN, ETTÄ KANSAINVÄLISTÄ SUOJELUA EUROOPASSA HAKEVAT HENKILÖT VOITAISIIN JAKAA OIKEUDENMUKAISEMMIN KAIKISSA OLOSUHTEISSA, EI PELKÄSTÄÄN KRIISITILANTEISSA.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUS- JA SUHTEELLISUUSPERIAATE JA PERUSOIKEUDET

• Oikeusperusta

Tällä ehdotuksella muutetaan asetusta (EU) N:o 604/2013. Sen vuoksi ehdotus olisi hyväksyttävä tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja käyttäen samaa oikeusperustaa eli SEUT-sopimuksen 78 artiklan 2 kohdan e alakohtaa.

Ehdotuksessa esitettyyn kriisitilanteen siirtomekanismiin sisältyy pysyviä poikkeuksia, jotka on tarkoitus aktivoida erityisissä kriisitilanteissa tiettyjen jäsenvaltioiden hyväksi. Erityisesti voidaan mainita poikkeus asetuksen (EU) N:o 604/2013 3 artiklan 1 kohdassa vahvistetusta periaatteesta, jonka mukaisesti kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelee jäsenvaltio, joka asetuksen III luvussa esitettyjen perusteiden nojalla on vastuussa hakemuksen käsittelystä. Tämän periaatteen sijasta ehdotuksessa säädetään tarkkaan määritellyissä kriisitilanteissa sovellettavasta pakollisesta jakoperusteesta, jonka mukaisesti hakemusten käsittelyvastuu määräytyy.

• Eriytetty yhdentyminen

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, jäljempänä 'SEU-sopimus', ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat päättää osallistua tämän ehdotuksen hyväksymiseen. Ne voivat päättää osallistumisestaan myös ehdotuksen hyväksymisen jälkeen.

Asetus (EU) N:o 604/2013 sitoo Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia sen jälkeen kun nämä valtiot ilmoittavat haluavansa osallistua kyseisen asetuksen antamiseen ja soveltamiseen edellä mainitun pöytäkirjan mukaisesti. Näiden jäsenvaltioiden suhde asetukseen (EU) N:o 604/2013 ei vaikuta niiden mahdolliseen osallistumiseen tähän asetukseen.⁴

SEU-sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan mukaisesti Tanska ei osallistu neuvostossa sellaisten toimenpiteiden hyväksymiseen, joita ehdotetaan SEUT-sopimuksen V osaston nojalla (lukuun ottamatta ”toimenpiteitä, joilla määritetään ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, tai yhtenäistä viisumin kaavaa koskevia toimenpiteitä”). Koska Tanska kuitenkin soveltaa voimassa olevaa Dublin-asetusta EY:n kanssa vuonna 2006 tekemänsä kansainvälisen sopimuksen⁵ seurauksena, sen on kyseisen sopimuksen 3 artiklan mukaan ilmoitettava komissiolle, aikooko se panna muutetun asetuksen sisällön täytäntöön.

- **Ehdotuksen vaikutus Dublin-järjestelmään liittyneisiin EU:n ulkopuolisiin valtioihin**

Samalla kun useat EU:n ulkopuoliset valtiot liittyivät Schengenin säännöstöön, unioni teki useita sopimuksia näiden maiden liittymisestä myös Dublin- ja Eurodac-säännöstöön:

- Islannin ja Norjan kanssa tehtiin sopimus vuonna 2001⁶;
- Sveitsin kanssa tehtiin sopimus 28. helmikuuta 2008⁷;
- Liechtensteinin kanssa tehtiin pöytäkirja 7. maaliskuuta 2011⁸.

Jotta Tanskan – joka osallistuu Dublin-/Eurodac-säännöstöön kansainvälisen sopimuksen välityksellä, kuten edellä mainittiin – ja edellä mainittujen maiden välille voidaan luoda oikeuksia ja velvollisuuksia, unionin ja järjestelmään liittyneiden maiden välillä on laadittu kaksi muutakin asiakirjaa⁹.

⁴ Tällaisen jäsenvaltion osalta päätös osallistua tai olla osallistumatta muutosasetukseen ei näytä tekevän Dublin-asetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna, soveltamista mahdottomaksi pöytäkirjassa N:o 21 olevassa 4 a artiklassa tarkoitetulla tavalla.

⁵ Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välinen sopimus niistä perusteista ja menettelyistä, joilla ratkaistaan Tanskassa tai jossakin muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio, sekä Eurodac-järjestelmästä sormenjälkien vertailua varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi (EUVL L 66, 8.3.2006, s. 38).

⁶ Euroopan yhteisön sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välinen sopimus niistä perusteista ja menettelyistä, joilla ratkaistaan jäsenvaltiossa tai Islannissa tai Norjassa jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio (EYVL L 93, 3.4.2001, s. 40).

⁷ Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välinen sopimus niistä perusteista ja menettelyistä, joilla ratkaistaan jäsenvaltiossa tai Sveitsissä jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 5).

⁸ Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymistä Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen niistä perusteista ja menettelyistä, joilla ratkaistaan jäsenvaltiossa tai Sveitsissä jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio, koskeva Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välinen pöytäkirja (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 39).

⁹ Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen niistä perusteista ja menettelyistä, joilla ratkaistaan jäsenvaltiossa tai Sveitsissä jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio, liitettävä Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välinen pöytäkirja (tehty 24.10.2008, EUVL L 161, 24.6.2009, s. 8) sekä pöytäkirja, joka liitetään Euroopan yhteisön sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan väliseen sopimukseen niistä perusteista ja menettelyistä, joilla ratkaistaan jäsenvaltiossa tai Islannissa tai Norjassa jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio (EYVL L 93, 3.4.2001).

Järjestelmään liittyneiden maiden on edellä mainittujen sopimusten mukaisesti hyväksyttävä Dublin- ja Eurodac-säännöstö ja niiden muutokset poikkeuksetta. Ne eivät osallistu Dublinin säännöstöä muuttavien tai sitä kehittävien säädösten (joihin myös tämä ehdotus kuuluu) antamiseen, mutta niiden on ilmoitettava komissiolle määrätyn ajan kuluessa, aikovatko ne hyväksyä tällaisten säädösten sisällön sen jälkeen, kun neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat ne hyväksyneet. Jos Norja, Islanti, Sveitsi tai Liechtenstein ei hyväksy säädöstä, jolla muutetaan Dublin-/Eurodac-säännöstöä tai joka perustuu niihin, kyseisen maan kanssa tehdyn sopimuksen voimassaolo päättyy, paitsi jos sopimuksella perustettu sekakomitea yksimielisesti toisin päättää.

- **Toissijaisuusperiaate (muun kuin yksinomaisen toimivallan osalta)**

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa SEUT-sopimuksen V osastossa annetaan Euroopan unionille tiettyjä näihin asioihin liittyviä toimivaltuuksia. Näitä toimivaltuuksia käytetään SEU-sopimuksen 5 artiklan mukaisesti, toisin sanoen ainoastaan jos ja siltä osin kuin jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan suunnitellun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin Euroopan unionin tasolla.

Tällä ehdotuksella otetaan käyttöön siirtomekanismi, jotta voidaan rakentavalla tavalla ratkaista jäsenvaltioissa esiintyvät kriisitilanteet, jotka johtuvat maahantulijoiden suhteettoman suuresta määrästä, sekä varmistaa oikeudenmukainen vastuunjako jäsenvaltioiden välillä kriisin hetkellä. Ehdotukseen sisältyy myös mahdollisuus poiketa Dublin-asetuksessa vahvistetuista hakemuksen käsittelyvastuun määräytymisperusteista. EU:n tason toimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa silloin kun jäsenvaltio ei yksin selviä tilanteesta. Ehdotuksella pyritään myös varmistamaan Dublin-järjestelmän asianmukainen soveltaminen kriisitilanteissa sekä ratkaisemaan ongelma kolmansien maiden kansalaisten siirtymisestä jäsenvaltiosta toiseen, sillä kyseessä on valtioiden rajat ylittävä ongelma. On selvää, että yksittäisten jäsenvaltioiden toimilla ei voida vastata tyydyttävästi niihin yhteisiin haasteisiin, joita kaikki jäsenvaltiot kohtaavat tällä alalla. EU:n toimenpiteet tällä alalla ovat välttämättömiä yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatteiden mukaisesti.

- **Suhteellisuusperiaate**

Asetuksessa (EU) N:o 604/2013 ei tällä hetkellä säädetä välineistä, joiden avulla voitaisiin riittävällä tavalla vastata jäsenvaltioiden turvapaikkajärjestelmiin kohdistuviin valtaviin paineisiin. Erilaiset operatiiviset ja rahoitustoimenpiteet, joita Euroopan komissio ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto, jäljempänä 'EASO', ovat tähän mennessä toteuttaneet useiden jäsenvaltioiden turvapaikkajärjestelmien tukemiseksi, ovat osoittautuneet riittämättömiksi kriisitilanteiden ratkaisemiseen. Koska tarkoituksena on luoda riittävät puitteet turvapaikka-asioihin liittyviä kiireellisiä ja vakavia tilanteita varten, uusien EU-toimien toteuttaminen ei ylitä sitä, mikä on tarpeen tilanteen ratkaisemiseksi tehokkaasti.

- **Perusoikeudet**

Kriisitilanteen siirtomekanismin käyttöönotolla turvataan kansainvälistä suojelua selvästi tarvitsevien hakijoiden perusoikeudet, joista määrätään Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja'.

Tällä ehdotuksella varmistetaan erityisesti kyseisten henkilöiden nopea pääsy kansainvälisen suojelun asianmukaisen myöntämismenettelyn piiriin ja pyritään näin turvaamaan oikeus turvapaikkaan ja varmistamaan perusoikeuskirjan 18 ja 19 artiklan mukainen suoja palauttamista vastaan. Lisäksi ehdotuksella taataan kyseisten henkilöiden siirtäminen

sellaiseen jäsenvaltioon, joka voi tarjota heille asianmukaiset vastaanotto-olosuhteet ja kotouttamismahdollisuudet, ja pyritään näin varmistamaan, että perusoikeuskirjan 1 artiklassa määrättyä oikeutta ihmisarvoon ja 4 artiklan mukaista kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kieltoa kunnioitetaan. Tämän ehdotuksen tavoitteena on myös suojella perusoikeuskirjan 24 artiklan mukaisia lapsen oikeuksia ja 7 artiklan mukaista oikeutta perheen yhtenäisyyteen.

3. INTRESSITAHOJEN KUULEMINEN

Siirtomekanismia koskevalla ehdotuksella pyritään löytämään rakenteellinen ratkaisu turvapaikkajärjestelmää kuormittaviin kriisitilanteisiin. Ehdotuksen taustalla on tämänhetkinen turvapaikkakysymyksiin liittyvä kriisi useissa jäsenvaltioissa ja siitä aiheutuva kiireellinen tarve kehittää paremmin organisoitu järjestelmä nopeita unionin toimia varten. Ehdotus perustuu Euroopan muuttoliikeagendaan, jonka yhteydessä kuultiin laajasti kaikkia sidosryhmiä.

Muut EU:n toimielimet ja keskeiset toimijat ovat jo ottaneet laajasti kantaa asiaan. Eurooppa-neuvosto sitoutui 23. huhtikuuta 2015 antamassaan julkilausumassa tarkastelemaan vaihtoehtoja siirtojen järjestämiseksi hätätilanteissa kaikkien jäsenvaltioiden välillä vapaaehtoiselta pohjalta. Euroopan muuttoliikeagendasta käytyjen keskustelujen yhteydessä Euroopan parlamentti (täysistunnossaan 19. toukokuuta 2015) ja neuvosto (15. kesäkuuta 2015) vaihtoivat näkemyksiä myös siirtomekanismista. Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyysi kertomuksessaan¹⁰ komissiota esittämään pysyvää siirtojärjestelmää koskevan ehdotuksen, joka olisi hyväksyttävä tavallista lainsäätämisyksitystä noudattaen.

Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun virasto (UNHCR) ja kansalaisyhteiskunnan edustajat ovat pyytäneet EU:ta sitoutumaan unionin sisäistä solidaarisuutta lisäävien välineiden kehittämiseen sekä varmistamaan, että kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt jaetaan oikeudenmukaisemmin jäsenvaltioiden kesken.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Pysyvän kehyksen luominen kriisitilanteen siirtomekanismia varten ei vaikuta EU:n talousarvioon. Kehyksen aktivoinnista aiheutuvia talousarviovaikutuksia on arvioitava ottaen huomioon kunkin jäsenvaltion erityistilanne.

5. YKSITYISKOHTAINEN SELVITYS EHDOTUKSEN SÄÄNNÖKSISTÄ

Ehdotuksella muutetaan asetusta (EU) N:o 604/2013 ottamalla käyttöön kriisitilanteen siirtomekanismi ja siirtämällä komissiolle valta antaa SEUT-sopimuksen 290 mukaisesti säädöksiä, jotka koskevat mekanismin soveltamisen aktivointia ja sen käytön keskeyttämistä tietyn jäsenvaltion osalta selkeästi määritellyissä olosuhteissa.

Ehdotuksessa säädetään seuraavista keskeisistä seikoista:

- **Edellytykset kriisitilanteen siirtomekanismin soveltamiseksi jäsenvaltion osalta**

¹⁰ Kertomus ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Italian ja Kreikan hyväksi toteutettavien kansainvälistä suojelua koskevien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottamisesta; kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta, esittelijä: Ska Keller (A8-0245/2015).

Kriisitilanteen siirtomekanismin aktivoimiseksi komission on todettava perusteltujen, erityisesti EASOn ja Frontexin keräämien tietojen pohjalta, että jäsenvaltiossa käynnissä oleva kriisitilanne vaarantaa asetuksen (EU) N:o 604/2013 soveltamisen, koska jäsenvaltion alueelle tulleiden kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden suhteettoman suuri määrä luo valtavia paineita ja asettaa huomattavia vaatimuksia maan turvapaikkajärjestelmälle. Kriisin olisi oltava niin merkittävä, että se kuormittaa valtavasti jopa hyvin valmistautunutta ja toimivaa turvapaikkajärjestelmää. Lisäksi olisi otettava huomioon asianomaisen jäsenvaltion koko.

Ehdotuksessa esitetään selkeät indikaattorit, jotka komission olisi muiden seikkojen ohella otettava huomioon arviointia tehdessään: kansainvälistä suojelua hakevien määrä sekä kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden laittomien maahantulojen määrä delegoidun säädöksen antamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana, kyseisten määrien kasvu verrattuna samaan ajanjaksoon edellisenä vuonna sekä hakemusten määrä asukasta kohden siirrosta hyötyvässä jäsenvaltiossa edellisten 18 kuukauden aikana verrattuna unionin keskiarvoon.

- **Siirrettävien hakijoiden ryhmät**

Ehdotuksessa esitetään, että kriisitilanteen siirtomekanismi aktivoitaisiin vain sellaisten hakijoiden osalta, jotka ensi näkemältä selvästi tarvitsevat kansainvälistä suojelua ja joista kriisitilanteessa oleva jäsenvaltio olisi muuten ollut vastuussa asetuksen (EU) N:o 604/2013 III luvussa vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Ehdotuksen mukaan tällaisiin hakijoihin kuuluvat edustavat sellaisia kansallisuuksia, joiden osalta myönteisten turvapaikkapäätösten osuus on vähintään 75 prosenttia Eurostatin tuoreimpien koko EU:ta koskevien neljännesvuosittaisten keskiarvojen perusteella.

- **Kriisitilanteen siirtomekanismin kuvaus**

Kriisitilanteen siirtomekanismia sovellettaessa kyseisten henkilöiden turvapaikkahakemukset tutkitaan jossakin toisessa jäsenvaltiossa (siirron kohteena oleva jäsenvaltio). Tällöin sovelletaan liitteessä IV esitettyä siirtomenettelyä, asetuksen (EU) N:o 604/2013 21, 22 ja 29 artiklasta poiketen.

Ehdotuksessa esitetään yksinkertainen siirtomenettely, jolla varmistetaan asianomaisten henkilöiden nopea siirtäminen kohteena olevaan jäsenvaltioon. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä kansallinen yhteyspiste ja ilmoitettava sen yhteystiedot muille jäsenvaltioille ja EASOlle.

Jäsenvaltioiden on säännöllisesti ja vähintään joka kolmas kuukausi ilmoitettava, kuinka monta hakijaa voidaan siirtää nopeasti niiden alueelle, sekä toimitettava kaikki muut olennaiset tiedot. Siirrosta hyötyvän jäsenvaltion on sen jälkeen EASOn ja tarvittaessa muiden jäsenvaltioiden yhteyshenkilöiden kanssa yksilöitävä hakijat, jotka voitaisiin siirtää muihin jäsenvaltioihin, ja ehdotettava muille jäsenvaltioille kyseisten hakijoiden siirtämistä heidän alueelleen. Tässä olisi annettava etusija haavoittuvassa asemassa oleville hakijoille. Kun siirron kohteena oleva jäsenvaltio on hyväksynyt ehdotuksen, siirrosta hyötyvän jäsenvaltion on tehtävä virallinen päätös hakijan siirtämisestä ja ilmoitettava siitä hakijalle. Ehdotuksessa tarkennetaan, että hakijoita, joiden sormenjäljet on otettava asetuksen (EU) N:o 603/2013 9 artiklassa asetetun velvoitteen nojalla, ei voida siirtää, ellei heidän sormenjälkiään ole otettu. Ehdotuksessa todetaan myös, että jäsenvaltiot säilyttävät oikeutensa kieltäytyä hakijan siirtämisestä ainoastaan kansallista turvallisuutta tai yleistä järjestystä koskevista syistä tai direktiivin 2011/95/EU 12 ja 17 artiklassa säädettyjen, pakolaisaseman myöntämättä jättämistä koskevien säännösten perusteella. Ehdotuksen mukaan kaikki menettelyn vaiheet

on toteutettava mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun siirron kohteena oleva jäsenvaltio on ilmoittanut niiden hakijoiden lukumäärän, jotka voidaan siirtää nopeasti. Perusteltavissa olevien käytännön esteiden kohdalla on mahdollista soveltaa eräitä muita, rajoitettuja poikkeuksia.

Ehdotukseen sisältyy erityisiä takeita sellaisten hakijoiden osalta, jotka siirretään toiseen jäsenvaltioon. Ehdotuksessa tarkennetaan oikeutta saada tietoa siirtomenettelystä, oikeutta saada ilmoitus siirtopäätöksestä, josta on käytävä ilmi siirron kohteena oleva jäsenvaltio, ja oikeutta tulla siirretyksi perheenjäsentensä kanssa samaan jäsenvaltioon. Asetuksessa (EU) N:o 604/2013 vahvistettua velvollisuutta ottaa menettelyssä ensisijaisesti huomioon lapsen etu sovelletaan myös, kun tehdään päätös siirron kohteena olevasta jäsenvaltiosta. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että siirrosta hyötyvän jäsenvaltion on ilmoitettava muille jäsenvaltioille, jos siirrettävä hakija on ilman huoltajaa oleva alaikäinen, sekä huolehdittava sen jäsenvaltion kanssa, joka on ilmoittanut olevansa kiinnostunut vastaanottamaan kyseisen alaikäisen, että ennen siirtoa toteutetaan lapsen etua koskeva arviointi noudattaen YK:n lapsen oikeuksien komitean yleiskommenttia nro 14 (2013) lapsen oikeudesta saada etunsa otetuksi ensisijaisesti huomioon¹¹.

- **Kriisitilanteen siirtomekanismin aktivointi**

Kun komissio toteaa, että siirron edellytykset täyttyvät tietyn jäsenvaltion osalta, se antaa delegoidun säädöksen, jolla aktivoidaan siirtomekanismin soveltaminen. Delegoidussa säädöksessä a) varmistetaan, että siirrosta hyötyvässä jäsenvaltiossa on kriisitilanne; b) vahvistetaan kyseisestä jäsenvaltiosta siirrettävien henkilöiden määrä; c) määritetään kyseisten henkilöiden jakautuminen jäsenvaltioiden kesken soveltamalla jakoperustetta koskevaa kaavaa; sekä d) vahvistetaan kriisitilanteen siirtomekanismin soveltamisaika. Delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on antanut asianomaisen säädöksen tiedoksi, ilmaissut vastustavansa sitä. Delegoitua säädöstä voidaan soveltaa enintään kahden vuoden ajan.

- **Menetelmä siirrettävien henkilöiden määrän vahvistamiseksi**

Ehdotuksessa esitetään objektiiviset ja todennettavissa olevat indikaattorit, jotka komission on otettava huomioon, kun se vahvistaa kriisitilanteen siirtomekanismin aktivointia tietyn jäsenvaltion osalta koskevan delegoidun säädöksen antamisen yhteydessä niiden henkilöiden määrän, jotka on tarkoitus siirtää kyseisestä jäsenvaltiosta. Indikaattoreihin kuuluvat erityisesti hakijoiden määrä asukasta kohden siirrosta hyötyvässä jäsenvaltiossa delegoidun säädöksen hyväksymistä edeltävien 18 kuukauden, ja varsinkin edellisten kuuden kuukauden, aikana verrattuna unionin keskiarvoon; asianomaisen jäsenvaltion turvapaikkajärjestelmän kapasiteetti; jäsenvaltion osallistuminen aiempiin solidaarisuusaloitteisiin sekä se, missä määrin jäsenvaltio on hyötynyt aiemmista EU:n solidaarisuustoimista.

Lisäksi vahvistetaan siirrettävien henkilöiden enimmäismäärä, joka on 40 prosenttia jäsenvaltiossa delegoidun säädöksen hyväksymistä edeltävien kuuden kuukauden aikana jätettyjen hakemusten määrästä.

- **Erityiset säännöt, joita sovelletaan, jos jäsenvaltio ei voi tilapäisesti osallistua hakijoiden siirtoon**

¹¹ http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf

Koska poikkeustilanteet ovat mahdollisia, ehdotuksessa esitetään, että jäsenvaltio voi ilmoittaa komissiolle kuukauden kuluessa siirtomekanismin aktivointia koskevan delegoidun säädöksen voimaantulosta olevansa asianmukaisesti perustelluista syistä, jotka ovat sopusoinnussa SEU-sopimuksen 2 artiklaan kirjattujen unionin perustana olevien arvojen kanssa, tilapäisesti yhden vuoden ajan joko kokonaan tai osittain kykenemätön osallistumaan hakijoiden siirtämiseen. Jäsenvaltion olisi sen sijaan maksettava EU:n talousarvioon rahoitusosuus, jonka määrä on 0,002 prosenttia sen BKT:sta. Sillä tuetaan kaikkien muiden jäsenvaltioiden toimia kriisitilanteesta selviytymiseksi sekä katetaan seuraukset siitä, että kyseinen jäsenvaltio ei osallistu siirtomekanismiin. Jos jäsenvaltio osallistuu siirtomekanismiin osittain, rahoitusosuuden määrää vähennetään samassa suhteessa. Kyseinen määrä olisi kohdennettava turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoon käyttötarkoitukseensa sidottuna tulona.

On huolehdittava siitä, että solidaarisuus kriisitilanteesta olevaa jäsenvaltiota kohtaan pysyy siirrettävien henkilöiden määrän osalta ennallaan. Tämän vuoksi jakoperusteen mukainen sen jäsenvaltion osuus, joka on antanut tällaisen komission hyväksymän ilmoituksen, olisi jaettava uudelleen muiden jäsenvaltioiden kesken.

Ehdotuksessa esitetään, että delegoitua säädöstä, jolla siirtomekanismin soveltaminen aktivoidaan, olisi siinä tapauksessa muutettava.

- **Täydentävät toimenpiteet, jotka siirrosta hyötyvän jäsenvaltion on toteutettava**

Yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatteiden mukaisesti ehdotuksessa vahvistetaan, että siirrosta hyötyvän jäsenvaltion on esitettävä komissiolle delegoidun asetuksen voimaantulopäivänä etenemissuunnitelma, johon sisältyvillä toimenpiteillä varmistetaan kriisitilanteen siirtomekanismin asianmukainen täytäntöönpano. Jos komissio on kehottanut jäsenvaltiota laatimaan asetuksen (EU) N:o 604/2013 33 artiklan 3 kohdan mukaisesti kriisinhallintasuunnitelman, siirtomekanismin asianmukaisen täytäntöönpanon varmistavien toimenpiteiden on sisällyttävä kyseiseen suunnitelmaan. Suunnitelmassa olisi lisäksi esitettävä laajempia turvapaikka-alaan liittyviä toimenpiteitä, joilla pyritään muun muassa lujittamaan kyseisen jäsenvaltion turvapaikkajärjestelmän kapasiteettia. Ehdotuksessa määritellään myös edellytykset, joiden täytyessä komissio voi päättää keskeyttää siirtomekanismin soveltamisen jäsenvaltion hyväksi, jos tämä ei noudata sille asetettuja velvoitteita.

Ehdotuksella kumotaan säännöt, joilla pyritään estämään kansainvälistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden liikkuminen jäsenvaltiosta toiseen ja ratkaisemaan tähän liittyvät ongelmat, sekä luodaan uudet säännöt, joita sovelletaan kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden liikkumiseen jäsenvaltiosta toiseen silloin kun kyseiset henkilöt ovat toiseen jäsenvaltioon siirron jälkeen tulleet jonkin muun jäsenvaltion alueelle ja oleskelleet siellä luvattomasti. Ehdotuksessa esitetään erityisesti, että siirron kohteena olevan jäsenvaltion on otettava takaisin kansainvälistä suojelua saava henkilö, joka on toiseen jäsenvaltioon siirron jälkeen jättänyt hakemuksen muuhun kuin siirron kohteena olevaan jäsenvaltioon tai joka oleskelee muussa kuin siirron kohteena olevassa jäsenvaltiossa ilman oleskelulupaa.

- **Jakoperusteen laskeminen**

1. Jakoperuste

- a) Väkiluku – painotus 40 prosenttia

b) Yhteenlaskettu BKT – painotus 40 prosenttia

c) Turvapaikkahakemusten keskimäärä miljoonaa asukasta kohden edellisten viiden vuoden aikana, rajattuna enintään 30 prosenttiin väkilukua ja BKT:ta koskevien kriteerien yhteenlasketusta vaikutuksesta – painotus 10 prosenttia

d) Työttömyysaste, rajattuna enintään 30 prosenttiin väkilukua ja BKT:ta koskevien kriteerien yhteenlasketusta vaikutuksesta – painotus 10 prosenttia

2. Kaava

$$\text{Väkiluvun vaikutus}_{MS/AS} = \frac{\text{väkiluku}_{MS/AS}}{\text{väkiluku}_{EU+(32)}}$$

$$\text{BKT:n vaikutus}_{MS/AS} = \frac{\text{BKT}_{MS/AS}}{\text{BKT}_{EU+(32)}}$$

Hakemusten määrän

$$\text{vaikutus}_{MS/AS} = \min \left\{ \frac{\frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{hakemusten keskimäärä (5 edeltävinä vuonna) milj. asukasta kohden}_{MS/AS}}}{\frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{hakemusten keskimäärä (5 edeltävinä vuonna) milj. asukasta kohden}_{EU+(32)}}}, 30 \% * (\text{väkiluvun vaikutus}_{MS/AS} + \text{BKT:n vaikutus}_{MS/AS}) \right\}$$

$$\text{Työttömyysasteen vaikutus}_{MS/AS} = \min \left\{ \frac{\frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{työttömyysaste}_{MS/AS}}}{\frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{työttömyysaste}_{EU+(32)}}}, 30 \% * (\text{väkiluvun vaikutus}_{MS/AS} + \text{BKT:n vaikutus}_{MS/AS}) \right\}$$

$$\text{Rajattu määrä}_{MS/AS} = \text{kokonaismäärä} * (40 \% \text{ väkiluvun vaikutuksesta}_{MS/AS} + 40 \% \text{ BKT:n vaikutuksesta}_{MS/AS} + 10 \% \text{ hakemusten määrän vaikutuksesta}_{MS/AS} + 10 \% \text{ työttömyysasteen vaikutuksesta}_{MS/AS})$$

$$\text{jäljelle jääneet paikat}_{MS/AS} = \left(\text{kokonaismäärä} - \sum_{i=1}^{32} \text{rajattu määrä}_{MS} \right) * (50 \% \text{ väkiluvun vaikutuksesta}_{MS/AS} + 50 \% \text{ BKT:n vaikutuksesta}_{MS/AS})$$

$$\text{Lopullinen määrä}_{MS/AS} = \text{rajattu määrä}_{MS/AS} + \text{jäljelle jääneet paikat}_{MS/AS}$$

$$\text{Lopullinen osuus hakijoista}_{MS/AS} (\text{tosiasiallinen jakoperuste}) = \frac{\text{lopullinen määrä}_{MS/AS}}{\text{kokonaismäärä}} * 100 \%$$

MS = jäsenvaltio
AS = Dublin-järjestelmään liittynyt valtio

3. Laskenta

Seuraavan simulaation avulla on tarkoitus osoittaa, miten maassa X olevan 120 000 hakijan jakautuminen muihin maihin lasketaan, jos kaikki jäsenvaltiot ja Dublin-järjestelmään liittyneet valtiot (jäljempänä 'EU+') osallistuvat siirtomekanismiin.

(a) Väkiluku

Väkilukukriteerin vaikutus jakoperusteeseen lasketaan jakamalla maan X väkiluku kaikkien 28 jäsenvaltion ja neljän järjestelmään liittyneen valtion (EU+ = 32) väkiluvulla.

Esimerkki:

Maan X väkiluku: 4 625 885; EU+:n yhteenlaskettu väkiluku: 521 959 960

$$\text{Väkiluvun vaikutus}_X = \frac{4.625.885}{521.959.960} = 0,89 \%$$

Väkilukukriteerin vaikutus jakoperusteeseen maan X osalta on 0,89 prosenttia.

(b) Yhteenlaskettu BKT

Yhteenlaskettua BKT:ta koskevan kriteerin vaikutus jakoperusteeseen lasketaan jakamalla maan X yhteenlaskettu BKT 28 jäsenvaltion ja neljän järjestelmään liittyneen valtion (EU+ = 32) yhteenlaskettujen BKT:iden summalla.

Esimerkki:

Maan X yhteenlaskettu BKT (milj. euroa): 185 411; EU+:n yhteenlaskettujen BKT:iden summa (milj. euroa): 14 854 924

$$\text{BKT:n vaikutus} = \frac{185.411,7}{14.854.924} = 1,25 \%$$

BKT:ta koskevan kriteerin vaikutus jakoperusteeseen maan X osalta on 1,25 prosenttia.

- (c) Turvapaikkahakemusten keskimäärä miljoonaa asukasta kohden edellisten viiden vuoden aikana, rajattuna enintään 30 prosenttiin väkilukua ja BKT:ta koskevien kriteerien yhteenlasketusta vaikutuksesta – painotus 10 prosenttia

(käänteinen vaikutus)

Turvapaikkahakemusten määrän vaikutus jakoperusteeseen on kääntäen verrannollinen eli mitä suurempi turvapaikkahakemusten lukumäärä, sitä pienempi kerroin.

Jotta tällä kriteerillä ei olisi suhteettoman suurta vaikutusta koko jakoperusteeseen, sovelletaan ylärajaa, eli turvapaikkahakemusten lukumäärän vaikutus voi olla enintään 30 prosenttia väkiluvun ja BKT:n yhteenlasketusta vaikutuksesta.

Esimerkki:

Turvapaikkahakemusten keskimäärä miljoonaa asukasta kohden viiden vuoden aikana maassa X: 287; Käänteinen arvo: $\frac{1}{287} = 0,00348$.

Koko EU+:n turvapaikkahakemusten keskimäärä miljoonaa asukasta kohden viiden vuoden aikana (käänteinen arvo): 0,14831

$$\text{Turvapaikkahakemusten vaikutus} = \frac{\frac{1}{287}}{0,14831} = \frac{0,00348}{0,14831} = 2,35 \%$$

$$\text{Yläraja}_x = 30 \% * (0,89 \% (\text{väkiluvun vaikutus}) + 1,25 \% (\text{BKT:n vaikutus})) = \underline{0,64 \%}$$

Turvapaikkahakemusten lukumäärää koskevan kriteerin todellinen vaikutus maan X osalta on 2,35 prosenttia, mutta jakoperusteen laskennassa sovelletaan ylärajan mukaista lukua (0,64 %).

- (d) Työttömyysaste, jonka vaikutus jakoperusteeseen voi olla enintään 30 prosenttia väkilukua ja BKT:ta koskevien kriteerien yhteenlasketusta vaikutuksesta – painotus 10 prosenttia

Samoin kuin turvapaikkahakemusten määrää koskevan kriteerin kohdalla, työttömyysasteen vaikutus jakoperusteeseen on kääntäen verrannollinen eli mitä suurempi työttömyysaste, sitä pienempi kerroin. Jotta tällä kriteerillä ei olisi suhteettoman suurta vaikutusta koko

jakoperusteeseen, sovelletaan ylärajaa, eli työttömyysasteen vaikutus voi olla enintään 30 prosenttia väkiluvun ja BKT:n yhteenlasketusta vaikutuksesta.

Esimerkki:

Työttömyysaste maassa X: 11,3 %, käänteinen arvo: $\frac{1}{11,3} = 0,0884955$

EU+:n työttömyysasteiden summa (käänteinen arvo): 4,345698

Työttömyysasteen vaikutus $x = \frac{0,0884955}{4,345698} = \underline{2,04 \%}$

30 %:n yläraja $x = \underline{0,64 \%}$

Työttömyysastekriteerin todellinen vaikutus maan X osalta on 2,04 prosenttia, mutta jakoperusteeseen laskennassa sovelletaan ylärajan mukaista lukua (0,64 %).

(e) Maahan X siirrettävä, rajattu osuus 120 000 hakijasta

Esimerkki:

$$\text{Osuus}_x = 120\,000 * (40 \% \text{ väkiluvun vaikutuksesta (0,89 \%)} + 40 \% \text{ BKT:n vaikutuksesta (1,25 \%)} + 10 \% \text{ turvapaikkahakemusten määrän vaikutuksesta (rajattu 0,64 \%:iin)} + 10 \% \text{ työttömyysasteen vaikutuksesta (rajattu 0,64 \%:iin)}) = 1\,178$$

Maan X rajattu osuus hakijoista: 1 178

(f) Jäljelle jäävien paikkojen jakaminen

Rajaamisen vuoksi jakamatta on vielä tietty määrä paikkoja. Kyseisten paikkojen jakaminen perustuu tietyn maan osalta väkiluvun ja BKT:n vaikutukseen (kummankin osuus 50 %). Jäljelle jäävien paikkojen määrä lisätään sen jälkeen rajattuun osuuteen.

Esimerkki:

Maan X rajattu osuus: 1 178;

Koko EU+:n rajattujen osuuksien summa: 102 801;

Jäljelle jäävät paikat, jotka on vielä jaettava: 17 199

$$\text{Jäljelle jäävät paikat}_x = 17\,199 * (50 \% \text{ väkiluvun vaikutuksesta} + 50 \% \text{ BKT:n vaikutuksesta}) = 17\,199 * 1,07 \% = \underline{184}$$

Maan X lopullinen osuus hakijoista on 1 362 ja jakoperuste on 1,13 %.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

kriisitilanteen siirtomekanismin perustamisesta sekä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 78 artiklan 2 kohdan e alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 604/2013 luodaan mekanismi sen määrittämiseksi, mikä jäsenvaltio on vastuussa kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä asetuksen III luvussa esitettyjen objektiivisten perusteiden mukaisesti.
- (2) Perussopimuksen 80 artiklan mukaan rajatarkastuksia, turvapaikka-asioita ja maahanmuuttoa koskevassa unionin politiikassa ja sen toteuttamisessa olisi noudatettava jäsenvaltioiden yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatteita ja unionin antamiin tämän alan säädöksiin on sisällytettävä asianmukaisia toimenpiteitä tämän periaatteen soveltamiseksi.
- (3) Jäsenvaltioiden turvapaikkajärjestelmiin kohdistuvat valtavat paineet saattavat vaarantaa asetuksen (EU) N:o 604/2013 soveltamisen. Asetuksessa säädetään turvapaikkakriiseihin sovellettavasta varhaisvaroitus-, valmius- ja hallinnointimenettelystä, mutta asetuksen nojalla ei ole mahdollista kriisitilanteissa poiketa vahvistetuista vastuuperusteista. Jotta voitaisiin edistää kriisitilanteista jäsenvaltioille aiheutuvien rasisitusten tasapuolista jakautumista ja taata nopea pääsy

kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin, olisi otettava käyttöön kriisitilanteissa sovellettava mekanismi kansainvälistä suojelua selvästi tarvitsevien hakijoiden siirtämiseksi jäsenvaltiosta toiseen. Siirtotoimenpiteiden soveltaminen tietyn jäsenvaltion osalta ei saisi rajoittaa mahdollisuutta soveltaa samanaikaisesti tämän asetuksen 33 artiklan 3 kohtaa samoihin jäsenvaltioihin. Tämän asetuksen 33 artiklan 3 kohta ei ole siirtotoimenpiteiden soveltamisen edellytys.

- (4) Siirtotoimenpiteiden soveltaminen tietyn jäsenvaltion osalta ei saisi rajoittaa neuvoston mahdollisuutta hyväksyä perussopimuksen 78 artiklan 3 kohdan nojalla komission ehdotuksesta väliaikaisia toimenpiteitä silloin, kun kolmansien maiden kansalaisten äkillinen joukoittainen maahantulo aiheuttaa hätätilanteen jäsenvaltiossa.
- (5) Kriisitilanteen siirtomekanismi olisi nähtävä laajemmassa yhteydessä osana toimenpiteitä, joita jäsenvaltioiden saattaa olla tarpeen toteuttaa muuttoliikepolitiikkojen tuloksellisuuden varmistamiseksi muun muassa silloin, kun on kyse kolmansien maiden kansalaisten ensivastaanotosta ja heidän palauttamisestaan, jos heillä ei ole oikeutta oleskella jäsenvaltioiden alueella direktiivin 2008/115/EY säännösten mukaisesti (ns. hotspot-järjestelmä).
- (6) Komissio arvioi parhaillaan kattavasti Dublin-asetusta, ja arvioinnin pohjalta voidaan mahdollisesti tarkistaa Dublin-järjestelmää laajemminkin.
- (7) Suunnitteilla on selkeä ja toimiva siirtojärjestelmä, joka perustuu Eurostatin viimeisimpien käytettävissä olevien tietojen perusteella määritettävään kynnysarvoon eli keskimääräiseen hyväksymisasteeseen, joka saadaan, kun verrataan kansainvälistä suojelua koskevien, ensimmäiseen päätökseen liittyvissä menettelyissä unionissa hyväksytyjen hakemusten määrää kaikkiin unionissa ensimmäiseen päätökseen liittyvissä menettelyissä tehtyihin päätöksiin, jotka on tehty kansainvälistä suojelua koskevista turvapaikka-hakemuksista. Toisaalta tällä kynnysarvolla olisi varmistettava mahdollisimman hyvin, että kaikilla selvästi kansainvälisen suojelun tarpeessa olevilla hakijoilla olisi nopeasti mahdollisuus hyödyntää suojelua koskevaa oikeuttaan täysimääräisesti siirron kohteena olevassa jäsenvaltiossa. Toisaalta sillä ehkäistäisiin mahdollisimman hyvin sellaisten hakijoiden siirtäminen toiseen jäsenvaltioon, jotka todennäköisesti saavat hakemukseensa kielteisen päätöksen, ja vältettäisiin näin heidän oleskelunsa perusteeton pitkittyminen EU:ssa. Ensimmäisiä päätöksiä koskevien Eurostatin viimeisimpien päivitettyjen neljännesvuositietojen perusteella tässä asetuksessa olisi käytettävä 75 prosentin kynnysarvoa.
- (8) Kansainvälistä suojelua selvästi tarvitsevien hakijoiden siirtäminen olisi toteutettava liitteessä III esitetyn jakoperustetta koskevan kaavan perusteella. Ehdotetun jakoperusteen olisi pohjauduttava a) väkilukuun (painotus 40 %), b) yhteenlaskettuun BKT:seen (painotus 40 %), c) turvapaikkahakemusten keskimäärään miljoonaa asukasta kohden vuosina 2010–2014 (painotus 10 %, rajattuna enintään 30 %:iin väkilukua ja BKT:ta koskevien kriteerien yhteenlasketusta vaikutuksesta jakoperusteeseen, jotta tällä kriteerillä ei olisi suhteettoman suurta vaikutusta kokonaisjakaumaan) ja d) työttömyysasteeseen (painotus 10 %, rajattuna enintään 30 %:iin väkilukua ja BKT:ta koskevien kriteerien vaikutuksesta jakoperusteeseen, jotta tällä kriteerillä ei olisi suhteettoman suurta vaikutusta kokonaisjakaumaan).
- (9) Jos jokin jäsenvaltio ilmoittaa poikkeuksellisissa olosuhteissa komissiolle olevansa asianmukaisesti perustelluista syistä, jotka ovat sopusoinnussa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 2 artiklaan kirjattujen unionin

perustana olevien arvojen kanssa, tilapäisesti yhden vuoden ajan kokonaan tai osittain kykenemätön osallistumaan hakijoiden siirtämiseen, sen olisi maksettava EU:n talousarvioon rahoitusosuus, jonka määrä on 0,002 prosenttia sen BKT:sta ja jolla tuetaan kaikkien muiden jäsenvaltioiden toimia kriisitilanteesta selviytymiseksi sekä katetaan seuraukset siitä, että kyseinen jäsenvaltio ei osallistu siirtomekanismiin. Jos jäsenvaltio osallistuu siirtomekanismiin osittain, rahoitusosuuden määrää olisi vähennettävä samassa suhteessa. Kyseinen määrä olisi kohdennettava turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoon käyttötarkoitukseensa sidottuna tulona.

- (10) On huolehdittava siitä, että solidaarisuus kriisitilanteessa olevaa jäsenvaltiota kohtaan pysyy siirrettävien henkilöiden määrän osalta ennallaan. Tämän vuoksi jakoperusteen mukainen sen jäsenvaltion osuus, joka on antanut komissiolle ilmoituksen, jonka komissio on hyväksynyt, olisi jaettava uudelleen muiden jäsenvaltioiden kesken.
- (11) On tarpeen varmistaa nopean siirtomenettelyn käyttöönotto ja tukea siirtomenettelyn täytäntöönpanoa jäsenvaltioiden välisen tiiviin hallinnollisen yhteistyön ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston, jäljempänä 'EASO', tarjoaman operatiivisen tuen avulla.
- (12) Kansallinen turvallisuus ja yleinen järjestys olisi otettava huomioon siirtomenettelyn kaikissa vaiheissa siihen asti, kun hakijan siirto on saatu päätökseen. Jos jäsenvaltiolla on perustellut syyt katsoa, että hakija on vaaraksi jäsenvaltion kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle, sen tulisi ilmoittaa tästä muille jäsenvaltioille hakijan perusoikeuksia, tietosuojaa koskevat asiaankuuluvat säännöt mukaan lukien, täysimääräisesti kunnioittaen.
- (13) Kun päätetään, ketkä kansainvälistä suojelua selvästi tarvitsevista hakijoista olisi siirrettävä siirrosta hyötyvästä jäsenvaltiosta, olisi annettava etusija Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/33/EU¹² 21 ja 22 artiklassa tarkoitetuille haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille. Tältä osin olisi ensisijaisesti otettava huomioon hakijoiden erityistarpeet, myös terveys. Lapsen edun olisi aina oltava ensisijainen.
- (14) Kansainvälistä suojelua selvästi tarvitsevien hakijoiden kotoutuminen vastaanottavaan yhteiskuntaan on keskeinen edellytys toimivalle Euroopan yhteiselle turvapaikkajärjestelmälle. Kun päätetään, mihin jäsenvaltioon hakijat pitäisi siirtää, olisi otettava erityisesti huomioon hakijoiden erityispätevyys ja ominaisuudet, kuten kielitaito, sekä todettuihin perhe-, kulttuuri- ja sosiaalisiin siteisiin liittyvät muut yksilölliset tiedot, jotta voitaisiin helpottaa heidän kotoutumistaan siirron kohteena olevaan jäsenvaltioon. Kun on kyse erityisen haavoittuvassa asemassa olevista hakijoista, olisi otettava huomioon siirron kohteena olevan jäsenvaltion valmiudet tarjota hakijoille riittävästi tukea sekä tarve varmistaa hakijoiden oikeudenmukainen jakautuminen jäsenvaltioihin. Siirron kohteena olevat jäsenvaltiot voivat syrjimättömyysperiaatetta asianmukaisesti kunnioittaen ilmoittaa asettavansa edellä esitettyjen tietojen perusteella etusijalle tietyt hakijat, jolloin siirrosta hyötyvä jäsenvaltio voi EASOa kuultuaan ja tarvittaessa yhdessä yhteyshenkilöiden kanssa laatia luettelot hakijoista, jotka voidaan mahdollisesti siirtää kyseisiin jäsenvaltioihin.

¹²

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/33/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (EUVL L 180, 29.6.2013, s. 96).

- (15) Sen, että jäsenvaltiot nimeävät siirrosta hyötyvässä jäsenvaltiossa yhteyshenkilöitä, olisi helpotettava siirtomenettelyn tehokasta täytäntöönpanoa, muun muassa siirrettävien hakijoiden asianmukaista määrittämistä, jossa otetaan huomioon erityisesti heidän haavoittuvuutensa ja ominaisuutensa. Kun on kyse yhteyshenkilöiden nimeämisestä siirrosta hyötyvässä jäsenvaltiossa sekä heidän tehtäviensä hoitamisesta, siirron kohteena olevan jäsenvaltion ja siirrosta hyötävän jäsenvaltion olisi vaihdettava keskenään kaikki olennaiset tiedot ja jatkettava tiivistä yhteistyötä koko siirtomenettelyn ajan.
- (16) Olisi toteutettava toimenpiteitä, jotta voitaisiin estää siirrettyjen henkilöiden liikkuminen siirron kohteena olevasta jäsenvaltiosta muihin jäsenvaltioihin. Hakijoille olisi erityisesti tiedotettava seurauksista, joita aiheutuu luvattomasta siirtymisestä toisiin jäsenvaltioihin, sekä siitä, että jos hakemuksen käsittelystä vastaava jäsenvaltio myöntää heille kansainvälistä suojelua, heillä on kansainvälistä suojelua saavan henkilön asemaan liittyvät oikeudet periaatteessa ainoastaan kyseisessä jäsenvaltiossa.
- (17) Ehkäistäkseen kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden liikkumista jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava kyseisille henkilöille myös ne edellytykset, joiden mukaisesti he voivat laillisesti siirtyä johonkin toiseen jäsenvaltioon ja oleskella siellä, ja lisäksi jäsenvaltiot voivat asettaa kyseisille henkilöille ilmoittautumisvelvollisuuden. Lisäksi jotta voidaan varmistaa, että siirron kohteena oleva jäsenvaltio ottaa takaisin kansainvälistä suojelua saavan henkilön, joka on siirtynyt jonkin toisen jäsenvaltion alueelle täyttämättä siellä oleskelun ehtoja, on tämän asetuksen soveltamisalaan sisällytettävä kansainvälistä suojelua saavat henkilöt, jotka on siirretty johonkin toiseen jäsenvaltioon.
- (18) Direktiivin 2013/33/EU tavoitteiden mukaisesti jäsenvaltioiden vastaanotto-olosuhteiden yhdenmukaistamisen pitäisi auttaa vähentämään vastaanotto-olosuhteiden välisten eroavuuksien osaltaan aiheuttamaa, kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden myöhempää liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Saman tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltioiden olisi harkittava ilmoittautumisvelvollisuuden asettamista ja aineellisten vastaanotto-olosuhteiden, mukaan lukien majoitus, ruoka ja vaatetus, tarjoamista kansainvälistä suojelua hakeville henkilöille ainoastaan luontoissuorituksina sekä tarvittaessa sen varmistamista, että hakijat siirretään suoraan siirron kohteena olevaan jäsenvaltioon. Turvapaikkasäännösten ja Schengenin säännösten mukaisesti kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn aikana jäsenvaltioiden ei myöskään tulisi, paitsi jos vakavat humanitaariset syyt sitä edellyttävät, myöntää hakijoille kansallisia matkustusasiakirjoja eikä tarjota heille muita kannustimia, kuten taloudellisia kannustimia, jotka voisivat helpottaa heidän luvattonta siirtymistään toisiin jäsenvaltioihin. Jos hakijat siirtyvät luvattomasti johonkin toiseen jäsenvaltioon, heidät olisi palautettava siirron kohteena olevaan jäsenvaltioon.
- (19) Jotta tiettyjen jäsenvaltioiden turvapaikkajärjestelmiin kohdistuvista valtavista muuttopaineista johtuvat kriisitilanteet voitaisiin ratkaista ripeästi, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT-sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat siirtotoimenpiteiden soveltamista tietyn jäsenvaltion osalta sekä tällaisten toimenpiteiden soveltamisen keskeyttämisestä.

(20) Käyttäessään valtaansa hyväksyä delegoituja säädöksiä komissio ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen siirron edellytysten sekä muiden tämän asetuksen 33 a artiklan 4 kohdassa ja 33 d artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen seikkojen varmistamiseksi. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asianomaiset asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti.

(21) *[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]*

TAI

(21) *[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot eivät osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]*

TAI

(21) *[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]*

(22) *Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on (... päivätyllä kirjeellä) ilmoittanut haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]*

TAI

(21) *[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta on (... päivätyllä kirjeellä) ilmoittanut haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]*

(22) *Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]*

- (22) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (23) Sen vuoksi asetusta (EU) N:o 604/2013 olisi muutettava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EU) N:o 604/2013 seuraavasti:

- (1) Lisätään 2 artiklaan alakohdat seuraavasti:
- ”o) ’siirrolla’ hakijan siirtämistä sellaisesta jäsenvaltiosta, joka on tämän asetuksen III luvussa vahvistettujen perusteiden mukaan vastuussa hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelystä, jäljempänä ’siirrosta’ hyötyvä jäsenvaltio’, siirron kohteena olevan jäsenvaltion alueelle;
- p) ’siirron kohteena olevalla jäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, jolle tämän asetuksen mukainen vastuu hakijan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä siirtyy, kun hakija on siirretty kyseisen jäsenvaltion alueelle.”
- (2) Lisätään 4 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:
- ”g) VI luvun VII jaksossa vahvistetusta siirtomenettelystä, jos sellaista sovelletaan.”
- (3) Lisätään 18 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:
- ”e) ottamaan 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin kansainvälistä suojelua saavan henkilön, joka on toiseen jäsenvaltioon siirron jälkeen jättänyt hakemuksen muussa kuin siirron kohteena olevassa jäsenvaltiossa tai joka oleskelee muussa kuin siirron kohteena olevassa jäsenvaltiossa ilman oleskelulupaa.”
- (4) Lisätään VI lukuun VII jakso seuraavasti:

”VII JAKSO

Kriisitilanteen siirtomekanismi

33 a artikla

Kriisitilanteen siirtomekanismi

1. Jos komissio toteaa perusteltujen tietojen, erityisesti EASOn asetusta (EU) N:o 439/2010 noudattaen keräämien tietojen sekä neuvoston asetuksella (EY) N:o 2007/2004* perustetun Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston hankkimien tietojen pohjalta, että jossakin jäsenvaltiossa käynnissä oleva kriisitilanne vaarantaa tämän asetuksen soveltamisen, koska jäsenvaltion alueelle tulleiden kolmansien

maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden suhteettoman suuri määrä luo valtavia paineita ja asettaa huomattavia vaatimuksia jäsenvaltion turvapaikkajärjestelmälle, 2 kohdassa tarkoitettua kriisitilanteen siirtomekanismia sovelletaan kyseisen jäsenvaltion hyväksi.

2. Kriisitilanteen siirtomekanismin mukaisesti siirron kohteena oleva jäsenvaltio käsittelee kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia poiketen 3 artiklan 1 kohdassa vahvistetusta periaatteesta, jonka mukaan hakemuksen käsittelee se jäsenvaltio, joka on III luvussa vahvistettujen perusteiden mukaisesti vastuussa hakemuksen käsittelystä. Lisäksi sovelletaan liitteessä IV esitettyjä yksityiskohtaisia menettelysääntöjä, poiketen 21, 22 ja 29 artiklasta.

3. Siirretään komissiolle valta antaa 45 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat kriisitilanteen siirtomekanismin soveltamista jonkin jäsenvaltion hyväksi.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetuilla delegoiduilla säädöksillä komissio

- (a) varmistaa, että siirrosta hyötyvässä jäsenvaltiossa on 1 kohdassa tarkoitettu kriisitilanne;
- (b) vahvistaa kyseisestä jäsenvaltiosta siirrettävien henkilöiden määrän;
- (c) määrittää kyseisten henkilöiden jakautumisen jäsenvaltioiden kesken soveltamalla 33 b artiklassa tarkoitettua jakoperustetta koskevaa kaavaa;
- (d) vahvistaa kriisitilanteen siirtomekanismin soveltamisajan.

5. Kun varmistetaan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti, onko kyseessä kriisitilanne, komission on todettava kriisin olevan niin merkittävä, että se kuormittaa valtavasti jopa hyvin valmistautunutta ja EU:n turvapaikkasäännösten kaikki keskeiset näkökohdat huomioon ottavaa turvapaikkajärjestelmää, myös asianomaisen jäsenvaltion koko huomioon ottaen.

Tätä arviointia tehdessään komissio ottaa huomioon muun muassa kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden määrän sekä kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden laittomien maahantulojen määrän delegoidun säädöksen hyväksymistä edeltävien kuuden kuukauden aikana, kyseisten määrien kasvun verrattuna samaan ajanjaksoon edellisenä vuonna sekä hakemusten määrän asukasta kohden siirrosta hyötyvässä jäsenvaltiossa edellisten 18 kuukauden aikana verrattuna unionin keskiarvoon.

6. Kun komissio vahvistaa siirrettävien henkilöiden määrän 4 kohdan b alakohdan mukaisesti, se ottaa huomioon erityisesti

- (a) kansainvälistä suojelua hakevien määrän asukasta kohden siirrosta hyötyvässä jäsenvaltiossa delegoidun säädöksen hyväksymistä edeltävien 18 kuukauden, ja varsinkin edellisten kuuden kuukauden, aikana verrattuna unionin keskiarvoon;
- (b) kyseisen jäsenvaltion turvapaikkajärjestelmän kapasiteetin;
- (c) jäsenvaltion osallistumisen aiempiin solidaarisuusaloitteisiin sekä sen, missä määrin jäsenvaltio on hyötynyt aiemmista EU:n solidaarisuustoimista.

Siirrettävien henkilöiden määrä voi olla enintään 40 prosenttia jäsenvaltiossa delegoidun säädöksen hyväksymistä edeltävien kuuden kuukauden aikana jätettyjen hakemusten määrästä.

33 b artikla

Jakoperuste

1. Siirtäminen toteutetaan käyttäen liitteessä III esitettyä jakoperustetta koskevaa kaavaa.
2. Jäsenvaltio voi poikkeuksellisissa olosuhteissa ilmoittaa komissiolle kuukauden kuluessa 33 a artiklan 3 kohdassa tarkoitetun delegoidun säädöksen voimaantulosta olevansa asianmukaisesti perustelluista syistä, jotka ovat sopusoinnussa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklaan kirjattujen unionin perustana olevien arvojen kanssa, tilapäisesti joko kokonaan tai osittain kykenemätön osallistumaan hakijoiden siirtämiseen siirrosta hyötyvästä jäsenvaltiosta. Komissio arvioi jäsenvaltion ilmoittamat syyt ja antaa jäsenvaltiolle asiasta päätöksen. Jos komissio toteaa, että jäsenvaltion ilmoitus on asianmukaisesti perusteltu, jäsenvaltio vapautetaan vuoden ajaksi velvollisuudesta osallistua hakijoiden siirtoon, ja sen sijaan jäsenvaltio maksaa EU:n talousarvioon rahoitusosuuden, jonka määrä on 0,002 prosenttia BKT:sta; jos jäsenvaltio osallistuu siirtomekanismiin osittain, rahoitusosuuden määrää vähennetään samassa suhteessa. Tällä rahoitusosuudella tuetaan kaikkien muiden jäsenvaltioiden toimia kriisitilanteesta selviytymiseksi sekä katetaan seuraukset siitä, että kyseinen jäsenvaltio ei osallistu siirtomekanismiin, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston perustamisesta, neuvoston päätöksen 2008/381/EY muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten N:o 573/2007/EY ja N:o 575/2007/EY ja neuvoston päätöksen 2007/435/EY kumoamisesta 16 päivänä huhtikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 516/2014¹³ säännösten mukaisesti. Rahoitusosuus on unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta 25 päivänä lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012¹⁴ 21 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua käyttötarkoitukseensa sidottua tuloa.

Komissio muuttaa 33 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettua delegoitua säädöstä jakaakseen liitteessä III esitetyn jakoperustetta koskevan kaavan mukaisesti muille jäsenvaltioille sellaisten jäsenvaltioiden jakoperusteen mukaiset osuudet, jotka ovat tehneet tämän kohdan ensimmäiseen virkkeen nojalla komissiolle ilmoituksen, jonka komissio on hyväksynyt.
3. Kun kyseessä on siirrosta hyötyvä jäsenvaltio, sen osallistuminen jakoperusteen mukaisesti tapahtuvaan hakijoiden siirtoon keskeytetään.

33 c artikla

Kriisitilanteen siirtomekanismin soveltamisala

1. Siirtomekanismia sovelletaan vain sellaisten hakijoiden osalta, jotka ovat jättäneet kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa 33 a artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kriisitilanteen kohteena olevaan jäsenvaltioon, ja kyseinen jäsenvaltio olisi muutoin ollut vastuussa hakemuksen käsittelystä III luvussa vahvistettujen, hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden mukaisesti.
2. Siirtoa sovelletaan ainoastaan sellaisiin hakijoihin, joiden edustamien kansallisuuksien osuus kansainvälistä suojelua koskevista myönteisistä päätöksistä verrattuna kaikkiin direktiivin 2013/32/EU III luvussa tarkoitetuista kansainvälistä

¹³ EUVL L 150, 20.5.2014, s. 168.

¹⁴ EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1.

suojelua koskevista hakemuksista tehtyihin ensimmäisiin päätöksiin on Eurostatin viimeisimpien EU:n laajuista keskiarvoa koskevien päivitettyjen neljännesvuositietojen mukaan vähintään 75 prosenttia. Kansalaisuudettomien henkilöiden tapauksessa otetaan huomioon entinen asuinpaikka. Päivitetyt neljännesvuositiedot otetaan huomioon ainoastaan niiden hakijoiden osalta, joita ei jo ole määritelty sellaisiksi hakijoiksi, jotka voitaisiin siirtää liitteessä IV olevan 3 kohdan mukaisesti.

33 d artikla

Täydentävät toimenpiteet, jotka siirrosta hyötyvän jäsenvaltion on toteutettava

1. Siirrosta hyötyvän jäsenvaltion on esitettävä komissiolle 33 a artiklan 3 kohdassa tarkoitetun delegoidun asetuksen voimaantulopäivänä etenemissuunnitelma, johon sisältyvillä toimenpiteillä varmistetaan kriisitilanteen siirtomekanismin asianmukainen täytäntöönpano. Nämä toimenpiteet on tarvittaessa sisällytettävä 33 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun kriisinhallintasuunnitelmaan. Siirrosta hyötyvän jäsenvaltion on toteutettava nämä toimenpiteet kokonaisuudessaan.
2. Siirretään komissiolle valta antaa 45 artiklan mukaisesti delegoitu säädös, jolla keskeytetään kriisitilanteen siirtomekanismin soveltaminen jäsenvaltion hyväksi, jos siirrosta hyötyvä jäsenvaltio ei noudata 1 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita. Komissio antaa ensin asianomaiselle jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää näkemyksensä. Keskeyttäminen ei vaikuta hakijoiden siirtoihin, jotka ovat käynnissä siirron kohteena olevan jäsenvaltion annettua hyväksyntänsä liitteessä IV olevan 4 kohdan mukaisesti.”

5) Lisätään 45 artiklaan kohdat seuraavasti:

”6. Siirretään komissiolle valta antaa 33 a ja 33 d artiklassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä viideksi vuodeksi [tämän asetuksen voimaantulopäivästä – julkaisutoimisto korvaa tarkalla päivämäärällä]. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen viiden vuoden pituisen kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

7. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 33 a ja 33 d artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.

8. Edellä olevien 33 a ja 33 d artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden viikon kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella viikolla. Delegoitua säädöstä voidaan soveltaa enintään kahden vuoden ajan.”

6) Lisätään liitteet III ja IV tämän asetuksen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja